

Якименко Ксенія

студентка

Сидорович О.С

доктор історичних наук, доцент

ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»

ГЕНДЕРНІ ВІДНОСИНИ В СІМЕЙНІЙ СФЕРІ

Гендерні відносини у сімейній сфері є важливою складовою соціального життя, що визначає рівень гармонійності в стосунках, впливає на розвиток суспільства та виховання дітей. В умовах сучасного світу значно змінилося сприйняття традиційних гендерних ролей. Це зумовлено глобалізацією, демократизацією суспільних процесів та боротьбою за гендерну рівність, що спричинило перехід від патріархальних моделей сім'ї до партнерських. Водночас такі зміни супроводжуються певними викликами, які ускладнюють реалізацію рівності у стосунках.

Традиційно у сім'ї роль чоловіка зводилася до забезпечення матеріальних потреб, тоді як жінка відповідала за домашнє господарство та виховання дітей. Однак з появою нових соціальних норм та можливостей ці межі почали розмиватися. Як зазначає Г.К. Авдєєва, сучасна жінка бере активну участь у професійній діяльності, одночасно залишаючись відповідальною за більшість хатніх обов'язків. Водночас чоловіки все частіше долучаються до виконання домашніх справ та виховання дітей [1, с.25]. Такий процес позитивно впливає на гармонію в родині, проте нерідко призводить до конфліктів через різні очікування партнерів.

Попри прогрес у гендерній рівності, сучасні дослідження вказують, що основний тягар домашньої праці досі покладається на жінок. За даними соціологічних опитувань, 64% хатніх обов'язків виконуються жінками, навіть якщо вони працюють нарівні з чоловіками. Це призводить до емоційного та фізичного виснаження, що може негативно впливати на стосунки у сім'ї. Як стверджує К.Г. Мішина, відсутність рівномірного розподілу обов'язків та збереження традиційних стереотипів часто стають джерелом внутрішньосімейних конфліктів [2, с.48].

Суттєвим бар'єром для гармонізації гендерних відносин є стереотипи, які формують соціальні очікування щодо чоловіків та жінок. Наприклад, досі поширеною є думка, що головною метою жінки є створення домашнього затишку, тоді як чоловіки мають зосереджуватися на кар'єрі. Ці уявлення часто не відповідають сучасним реаліям, коли обидва партнери працюють і прагнуть рівності. Як підкреслює А.І. Кунтій, вплив зовнішніх обставин, таких як тиск суспільства чи очікування родичів, також може негативно позначитися на сімейній гармонії [3].

Рішенням цих проблем може стати комплексний підхід до розв'язання питань гендерної рівності. Освітні програми, спрямовані на розвінчання стереотипів, відіграють важливу роль у формуванні нових моделей поведінки.

Законодавчі ініціативи, такі як впровадження декретної відпустки для обох батьків або розвиток інфраструктури для підтримки сімей, також сприяють зменшенню гендерної нерівності [4]. Важливо, щоб ці зміни супроводжувалися суспільною підтримкою, яка б заохочувала партнерство та баланс між професійною діяльністю і домашніми обов'язками.

Таким чином, гендерні відносини у сімейній сфері залишаються складним і динамічним явищем. Попри досягнутий прогрес, існує необхідність у подальшій роботі над усуненням стереотипів, створенням умов для гармонійного розподілу обов'язків і розвитку партнерських стосунків. Реалізація цих змін можлива лише через поєднання зусиль держави, суспільства і самих родин.

Список використаних джерел

1. Авдєєва Г.К. Проблеми використання спеціальних знань при розслідуванні злочинів в умовах воєнного стану. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2022.
2. Інститут демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи. Гендерний розподіл праці у сім'ї: виклики та перспективи. URL: idss.org.ua
3. Кунтій А.І. Методика розслідування умисного вбивства, вчиненого в стані сильного душевного хвилювання. Львів: ЛьвДУВС, 2016.
4. Мішина К.Г. Особливості використання спеціальних знань під час розслідування вбивств. *Право і безпека*, 2022.